

2-ՐԴ ԵՌԱՄՍՅԱԿԻ ԿԱՏԱՐՈՂԱԿԱՆԻ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ

Սույն կատարողականի գնահատումն իրականացվել է ՀՀ կառավարության 2015 թվականի հունիսի 25-ի «Տեսչական մարմինների գործունեության կատարողականի գնահատման սկզբունքները, չափորոշիչները և կարգը հաստատելու մասին» N 693-Ն որոշմանը համապատասխան, բազմակողմանիության, ամբողջականության և անկողմնակալության սկզբունքներով, կատարողականի գնահատման չափորոշիչների վերլուծության և գնահատման միջոցով՝ ՀՀ տնտեսական զարգացման և ներդրումների նախարարության շուկայի վերահսկողության տեսչական մարմնի կատարողականի գնահատման մեթոդաբանության հիման վրա:

Շուկայի վերահսկողության տեսչական մարմնի (այսուհետ՝ Տեսչական մարմին) կատարողականի գնահատման չափորոշիչներն են՝

- 1) նպատակի չափորոշիչներ,
- 2) գործընթացի չափորոշիչներ,
- 3) արդյունքի չափորոշիչներ:

1. ՆՊԱՏԱԿԻ ՉԱՓՈՐՈՇԻՉՆԵՐ

Նպատակի չափորոշիչները վերաբերում են շուկայում ոչ պարենային արտադրանքի անվտանգության ապահովմանը և օրենսդրության հետ համապատասխանությանը:

Նպատակի չափորոշիչներն են՝

1.1) Տեսչական մարմնի գործունեության հիմնական նպատակին հասնելու մակարդակը:

Գնահատման համար վերլուծել է հաշվետու ժամանակահատվածում Տեսչական մարմնի կողմից իրականացված ստուգումների արդյունքները:

Չափորոշիչի գնահատականը 2017 թվականի 2-րդ եռամսյակի համար՝

-Բացասական

Համաձայն կատարողականի գնահատման մեթոդաբանությանը՝ չափորոշիչը գնահատվում է բացասական, եթե՝

1. հաշվետու ժամանակահատվածում, Տեսչական մարմնի իրականացված ստուգումները Տեսչական մարմնին վերապահված ոլորտների 30%-ը չեն գերազանցել,
2. հաշվետու ժամանակահատվածում կատարված ստուգումների 70%-ից ավելի տնտեսվարող սուբյեկտների մոտ հայտնաբերվել են խախտումներ,
3. հաշվետու ժամանակահատվածում ստուգումների արդյունքում արձանագրվել են 2-ից ավելի խախտման դեպք, որի արդյունքում Տեսչական մարմնի ղեկավարի կողմից տրվել է կարգադրագիր՝ այդ ապրանքատեսակի իրացումը ՀՀ տարածքում արգելելու մասին:

2017 թվականի 2-րդ կիսամյակում, Տեսչական մարմնի իրականացված ստուգումները Տեսչական մարմնին վերապահված ոլորտների 30%-ը չեն գերազանցել (2-րդ եռամսյակում այս ցուցանիշը կազմել է 15%, քանի որ ստուգաթերթերի բացակայության պատճառով Տեսչական մարմինը հնարավորություն ուներ իրականացնել ստուգումներ միայն 5 վերապահված ոլորտներում) և կատարված ստուգումների 70%-ից ավելի տնտեսվարող սուբյեկտների մոտ հայտնաբերվել են խախտումներ (2-րդ եռամսյակում այս ցուցանիշը կազմել է 79% /24 ավարտված ստուգումների արդյունքում 19 տնտեսվարող սուբյեկտներում հայտնաբերվել են խախտումներ/):

1.2) Ոչ պարենային արտադրանքի առավել ոհսկային բնագավառներում փոփոխությունների առկայությունը:

Գնահատման համար վերլուծվել է հաշվետու ժամանակահատվածում Տեսչական մարմնի կողմից առավել ոհսկային բնագավառներում իրականացված ստուգումների արդյունքները, ինչը համեմատվել է նախորդ հաշվետու ժամանակահատվածի արդյունքների հետ:

Չափորոշչի գնահատականը 2017 թվականի 2-րդ եռամսյակի համար՝

-Բացասական

Համաձայն կատարողականի գնահատման մեթոդաբանության՝ չափորոշիչը գնահատվում է բացասական, եթե հաշվետու ժամանակահատվածում, համեմատած նախորդ հաշվետու ժամանակահատվածի հետ իրավիճակի գնահատականի ցուցանիշը նվազել է 5%-ից ավելի: 2017 թ. 2-րդ եռամսյակի ցուցանիշը կազմել է 72,5 միավոր, իսկ նախորդ հաշվետու ժամանակահատվածի ցուցանիշը կազմել է 80 միավոր: Ցուցանիշը նվազել է 9,3 %-ով:

1.3) Ռիսկերի պլանավորման, վերլուծության և գնահատման համար հատկացված ֆինանսական միջոցները և մարդկային ռեսուրսները:

Նշված չափորոշչի գնահատումը իրականացվում է նախորդ հաշվետու ժամանակահատվածի հետ համեմատական կարգով: Գնահատումը կներկայացվի 2018 թ. 2-րդ եռամսյակում:

2017 թ. 2-րդ եռամսյակում Տեսչական մարմնի կողմից ռիսկերի պլանավորման, վերլուծության և գնահատման համար ֆինանսական միջոցներ չեն հատկացվել, մարդկային ռեսուրսներ – 16 աշխատակից:

1.4) Խորհրդատվության, մեթոդական աջակցության և կանխարգելման միջոցների համար հատկացված ֆինանսական միջոցները և մարդկային ռեսուրսները:

Նշված չափորոշչի գնահատումը իրականացվում է նախորդ հաշվետու ժամանակահատվածի հետ համեմատական կարգով: Գնահատումը կներկայացվի 2018 թ. 2-րդ եռամսյակում:

2017թ. 2-րդ եռամսյակում Տեսչական մարմնի կողմից խորհրդատվության, մեթոդական աջակցության և կանխարգելման նպատակով ֆինանսական միջոցներ չեն հատկացվել, մարդկային ռեսուրսներ – 1 աշխատակից:

1.5) Հայաստանի Հանրապետության կառավարությանը կամ համապատասխան ոլորտների քաղաքականություն մշակող պետական մարմիններին ներկայացված առաջարկությունների քանակը:

Չափորոշի գնահատականը 2017 թվականի 2-րդ եռամսյակի համար՝

- **Նեյտրալ,**

Հաշվետու ժամանակահատվածում առաջարկություններ ներկայացնելու պահանջ չի եղել:

2. ԳՈՐԾԸՆԹԱՑԻ ՉԱՓՈՐՈՇԻՉՆԵՐ

Գործընթացի չափորոշիչները վերաբերում են Տեսչական մարմնի գործառույթների իրականացման ընթացքին:

Գործընթացի չափորոշիչներն են՝

2.1) Ըստ անհրաժեշտության իրականացված ստուգումների միջին տևողությունը.

Գնահատման նպատակով վերլուծվել և համադրվել են հաշվետու ժամանակահատվածում տարեկան ծրագրով չնախատեսված, Տեսչական մարմնի կողմից կատարված ստուգումները և տարեկան ծրագրով կատարված ստուգումների միջին տևողությունները:

Չափորոշի գնահատականը 2017 թվականի 2-րդ եռամսյակի համար՝

- **Բացասական**

Համաձայն կատարողականի գնահատման մեթոդաբանությանը՝ չափորոշիչը գնահատվում է բացասական, եթե ըստ անհրաժեշտության իրականացված ստուգումների միջին տևողությունը գերազանցում է Տեսչական մարմնի կողմից իրականացված ծրագրային ստուգումների միջին տևողության 60%-ը:

2017 թ. 2-րդ կիսամյակում Տեսչական մարմնի կողմից իրականացվել և ավարտվել են 3 ըստ անհրաժեշտության ստուգումներ, որոնց միջին տևողությունը կազմել է 4 օր, մինչև 2017 թ. ծրագրի շրջանակներում իրականացվել և ավարտվել է 21 ստուգումներ, որոնց միջին տևողությունը կազմել է 4,2: Այսպիսով ըստ անհրաժեշտության իրականացված ստուգումների միջին տևողությունը գերազանցել է Տեսչական մարմնի կողմից իրականացված ծրագրային ստուգումների միջին տևողության 60%-ը և կազմում է 95,2 %: Պետք է նշել, որ ըստ անհրաժեշտության իրականացված ստուգումների օրերի քանակը պայմանավորված է եղել ոլորտով, որի շրջանակներում իրականացվել են ստուգումները՝ չափումների միասնականության ապահովման ոլորտում /Ստուգում իրականացնելու համար անհրաժեշտ է տեղեկացնել ստուգվող կազմակերպությանը 3 աշխատանքային օր առաջ/:

2.2) Բարձր ռիսկային տնտեսվարող սուբյեկտներում և ստուգման օբյեկտներում ստուգումների քանակը՝ ստուգումների ընդհանուր քանակի համեմատությամբ.

Չափորոշի գնահատումը հնարավոր չէ իրականացնել, քանի որ Տեսչական մարմնի 2017 թ. տարեկան ծրագրում դեռևս իրականացված չէ տնտեսվարող սուբյեկտների և օբյեկտների ռիսկերի գնահատումը:

2.3) Ստուգումների տարեկան ծրագրում ընդգրկված ստուգումների միջին տևողությունը:

Գնահատման համար հաշվարկվում է հաշվետու ժամանակահատվածում ստուգումների տարեկան ծրագրով ընդգրկված ստուգումների միջին տևողությունը, որը համեմատվում է տարեկան կտրվածքով ծրագրով ընդգրկված ստուգումների միջին տևողություն հետ:

Չափորոշչի գնահատականը 2017 թվականի 2-րդ եռամսյակի համար՝

Դրական

Համաձայն կատարողականի գնահատման մեթոդաբանությունը չափորոշիչը գնահատվում է դրական, եթե հաշվետու ժամանակահատվածում ստուգումների միջին տևողությունը տարեկան կտրվածքով ստուգումների միջին տևողությունից 10%-ից քիչ է: Ստուգումների միջին տևողությունը տարեկան կտրվածքով կազմում է 8.7, իսկ Տեսչական մարմնի 2-րդ եռամսյակում ստուգումների միջին տևողությունը կազմել է 4.2:

2.4) Ըստ անհրաժեշտության իրականացված ստուգումների ընդհանուր քանակի (որոնց շնորհիվ կանխվել է հանրությանը, շրջակա միջավայրին, ֆիզիկական կամ իրավաբանական անձանց գույքային շահերին, պետությանը սպառնացող էական վնաս կամ ռիսկ) հարաբերակցությունը ստուգումների տարեկան ծրագրով նախատեսված և իրականացված ստուգումների ընդհանուր քանակին:

Չափորոշչի գնահատականը 2017 թվականի 2-րդ եռամսյակի համար՝

-Դրական

Համաձայն կատարողականի գնահատման մեթոդաբանությանը՝ չափորոշիչը գնահատվում է դրական, եթե հաշվետու ժամանակահատվածում ըստ անհրաժեշտության իրականացված ստուգումների ընդհանուր քանակը (որոնց շնորհիվ կանխվել է հանրությանը, շրջակա միջավայրին, ֆիզիկական կամ իրավաբանական անձանց գույքային շահերին, պետությանը սպառնացող էական վնաս կամ ռիսկ) չի գերազանցել ստուգումների տարեկան ծրագրով նախատեսված և իրականացված ստուգումների 20%-ը: Հաշվետու ժամանակահատվածում ըստ անհրաժեշտության իրականացված ստուգումների արդյունքում հանրությանը, շրջակա միջավայրին, ֆիզիկական կամ իրավաբանական անձանց գույքային շահերին, պետությանը սպառնացող էական վնասի կամ ռիսկի դեպքեր չեն արձանագրվել:

2.5) Ստուգման ենթարկված օբյեկտների բավարարվածության աստիճանը տեսչական մարմնի աշխատանքների անաչառությունից, ընթացակարգերի թափանցիկությունից, տրամադրված տեղեկատվության որակից և տեսչական մարմնի ծառայողների արհեստավարժությունից:

Չափորոշչի գնահատականը 2017 թվականի 2-րդ եռամսյակի համար՝

- Դրական,

Համաձայն կատարողականի գնահատման մեթոդաբանությունը չափորոշիչը գնահատվում է դրական, եթե հաշվետու ժամանակահատվածում դժգոհություններ և բողոքներ չեն ստացվել: Հաշվետու ժամանակահատվածում դժգոհություններ և բողոքներ չեն ստացվել:

3. ԱՐԴՅՈՒՆՔԻ ՉԱՓՈՐՈՇԻՉՆԵՐ

Արդյունքի չափորոշիչները վերաբերում են Տեսչական մարմնի կոնկրետ լիազորության իրականացման անմիջական արդյունքին:

Արդյունքի չափորոշիչներն են՝

3.1) Ստուգումների տարեկան ծրագրում ընդգրկված և ըստ անհրաժեշտության իրականացված ստուգումների քանակական հարաբերակցությունը:

Չափորոշիչի գնահատականը 2017 թվականի 2-րդ եռամսյակի համար՝

- **Դրական,**

Համաձայն կատարողականի գնահատման մեթոդաբանությանը՝ չափորոշիչը գնահատվում է դրական, եթե հաշվետու ժամանակահատվածում ըստ անհրաժեշտության իրականացված ստուգումների քանակը չի գերազանցել ստուգումների ընդհանուր քանակի 20%-ը: Հաշվետու ժամանակահատվածում Տեսչական մարմնի կողմից իրականացվել և ավարտվել է 3 ըստ անհրաժեշտության ստուգում, ինչը կազմում է ստուգումների ընդհանուր քանակի (24 հատ) 12,5 %-ը:

3.2) Տեսչական մարմնի վերահսկման 4 բարձր ռիսկային ոլորտներում իրավիճակի փոփոխությունը:

Գնահատման համար անհրաժեշտ վերլուծել է հաշվետու ժամանակահատվածում Տեսչական մարմնի կողմից 4 բարձր ռիսկային ոլորտներում իրականացված ստուգումների արդյունքները: Նշված չափորոշիչի գնահատումը իրականացվում է նախորդ հաշվետու ժամանակահատվածի հետ համեմատական կարգով: Գնահատումը կներկայացվի 3-րդ եռամսյակում:

2017 թ. 2-րդ եռամսյակում իրավիճակի գնահատականը կազմել է 75 միավոր:

3.3) Ըստ առանձին ստուգման հատկացված ֆինանսական միջոցները և մարդկային ռեսուրսները:

Գնահատման համար հաշվարկվում են հաշվետու ժամանակահատվածում ստուգման համար հատկացված ֆինանսական միջոցների և մարդկային ռեսուրսների միջին ցուցանիշները: Նշված չափորոշիչի գնահատումը իրականացվում է նախորդ հաշվետու ժամանակահատվածի հետ համեմատական կարգով: Գնահատումը կներկայացվի 2018 թ. 2-րդ եռամսյակում:

2017 թ. 2-րդ եռամսյակում Տեսչական մարմնի կողմից ըստ առանձին ստուգման հատկացված ֆինանսական միջոցները կազմել են 5 000 դրամ իսկ մարդկային ռեսուրսները 2 աշխատակից:

3.4) Տեսչական մարմնի, Տեսչական մարմնի աշխատակիցների դեմ բերված դիմում-բողոքների քանակը և դրանց արդյունքները:

Չափորոշիչի գնահատականը 2017 թվականի 2-րդ եռամսյակի համար՝

- **Դրական,**

Հաշվետու ժամանակահատվածում դիմում-բողոքներ չեն ստացվել: